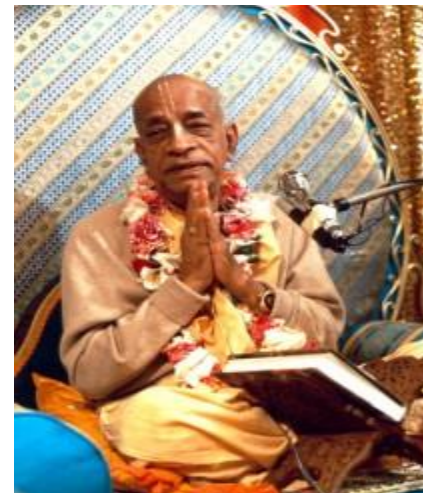

ఓం అజ్ఞానతిమమరాంధస్య జ్ఞానాంజనశలాకయా !
చక్షురున్మిలితం యేన తస్మై శ్రీ గురవే నమహా !!

శ్రీ రూప ప్రణామి
శ్రీ చైతన్య మనోభీష్టం స్థాపితం యేన భూతలే !
స్వయం రూపహ కదా మహ్యం దదాతి స్వపదాంతికమ్ !!

శ్రీల ప్రభూపాద ప్రణతి

నమ ఓం విష్ణు-పాదాయ కృష్ణ-ప్రేష్టాయ భూతలే !

శ్రీమతే భక్తివేదాంత-స్వామిన్ ఇతి నామినే !!

నమస్తే సారస్వతే దేవే గౌర-వాణీ-ప్రచారిణే !

నిర్విశేష-శూన్యవాది-పాశ్చాత్య-దేశ-తారిణే!!

పంచతత్వ మంత్రము

జయ శ్రీ కృష్ణ చైతన్యప్రభు నిత్యానంద !
శ్రీ అద్వైత గదాదర శ్రీ వాసాది గౌర భక్త బృంద !!

మహామంత్రము

హరే కృష్ణ హరే కృష్ణ
కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే !
హరే రామ హరే రామ
రామ రామ హరే హరే !!

భగవద్గీత యదాతథము

షష్ఠాధ్యాయము

ధ్యానయోగము

6.1

శ్రీభగవానువాచ

అనాశ్రితః కర్మఫలం కార్యం కర్మ కరోతి యః ।

స సన్న్యాసీ చ యోగీ చ న నిరగ్నిర్న చాక్రియః ॥

అనువాదము

శ్రీకృష్ణభగవానుడు పలికెను : తాను చేసిన కర్మఫలముల యందు ఆసక్తిని కలిగియుండక చేయవలసిన కార్యములను చేయువాడే నిజమైన సన్న్యాసి కాగలడు. అతడే నిజమైన యోగి. అంతియేగాని కేవలము అగ్నిని రగిలింపక మరియు కర్మలను ఆచరింపక యుండెడివాడు యోగి కాజాలడు.

6.2

యం సన్న్యాసమితి ప్రాహుర్యోగం తం విద్ధి పాణ్డవ ।
న హ్యసన్న్యస్తసంకల్పో యోగి భవతి కశ్చన ॥

అనువాదము

ఏది సన్న్యాసమని పిలువబడునో దానిని యోగముతో సమానమనియు
(దేవాదిదేవునితో సంయోగము) నీవు తెలిసికొనుము. ఓ పాండుకుమారా! ఇంద్రియ
తృప్తి వాంఛను విడువనిదే ఎవ్వడును యోగి కాజాలడు.

6.3

ఆరురుక్షోర్మునేర్యోగం కర్మ కారణముచ్యతే ।
యోగారూఢస్య తస్యైవ శమః కారణముచ్యతే ॥

అనువాదము

అష్టాంగ యోగపద్ధతి యందు ఆరంభ స్థితిలో నున్న యోగికి కర్మము సాధనముగా చెప్పబడుచున్నది. యోగము నందు సిద్ధిని పొందిన వానికి సర్వ భౌతిక కర్మల విరమణ సాధనముగా చెప్పబడినది.

6.4

యదా హి నేన్ద్రి యార్థేషు న కర్మస్వనుషజ్జతే ।
సర్వసంకల్పసన్నాశీ యోగారూఢస్తదోచ్యతే ॥

అనువాదము

భౌతికములైన కోరికల నన్నింటిని విడిచి ఇంద్రియతృప్తి కొరకు వర్తించుట గాని,
కామ్యకర్మలందు నియుక్తుడగుట గాని చేయని మానవుడు యోగారూఢుడని
చెప్పబడును.

6.5

ఉద్ధరేదాత్మనాత్మానం నాత్మనమవసాదయేత్ ।
ఆత్మైవ హ్యత్మనో బన్ధురాత్మైవ రిపురాత్మనః ॥

అనువాదము

మానవుడు తన మనస్సు యొక్క సహాయముచే తననుతాను ఉద్ధరించు కొనవలెనే గాని అధోగతిపాలు చేసికొనరాదు. బద్ధజీవునికి మనస్సు అనునది మిత్రుడును, అలాగుననే శత్రువును అయియున్నది.

6.6

బన్ధురాత్మత్మనస్తస్య యేనాత్మైవాత్మనా జితః ।
అనాత్మనస్తు శత్రుత్వే వర్తేతాత్మైవ శత్రువత్ ॥

అనువాదము

మనస్సును జయించినవానికి మనస్సే ఉత్తమ మిత్రుడు. కాని అట్లు చేయలేని వానికి అతని మనస్సే గొప్ప శత్రువుగా వర్తించును.

6.7

జితాత్మనః ప్రశాంతస్య పరమాత్మా సమాహితః ।

శీతోష్ణసుఖదుఃఖేషు తథా మానాపమానయోః ॥

అనువాదము

మనస్సును జయించిననాడు శాంతిని పొందియుండుటచే పరమాత్మను చేరినట్టి వాడేయగును. అట్టి వానికి సుఖదుఃఖములు, శీతోష్ణములు మానపమానములు అన్నియును సమానములే అయియున్నవి.

6.8

జ్ఞానవిజ్ఞానతృప్తాత్మా కూటస్థో విజితేంద్రియః ।
యుక్త ఇత్యుచ్యతే యోగీ సమలోష్ఠాశ్శకాంచనః ॥

అనువాదము

మానవుడు తాను పొందినటువంటి జ్ఞానవిజ్ఞానములచే సంపూర్ణముగా సంతృప్తి చెందినప్పుడు ఆత్మానుభూతి నందు స్థిరత్వమును పొందినట్టివాడై యోగి యనబడును. అట్టివ్యక్తి ఆధ్యాత్మిక స్థితి యందు నెలకొని ఆత్మనిగ్రహమును కలిగియుండును. అతడు ప్రతి వస్తువును - లకరాళ్ళనైనను, రాళ్ళనైనను లేదా బంగారమునైనను సమానముగా గాంచును.

6.9

సుహృన్నిత్రార్యుదాసీనమధ్యస్థద్వేష్యబన్ధుషు ।
సాధుష్వపి చ పాపేషు సమబుద్ధిర్విశిష్యతే ॥

అనువాదము

ఋజువర్తనులైన శ్రేయోభిలాషులను, ప్రియమైన మిత్రులను, తటస్థులను, మధ్యవర్తులను, ఈర్ష్యపరులను, శత్రుమిత్రులను, పాపపుణ్యులను సమబుద్ధితో చూచువ్యక్తి మరింత పురోభివృద్ధి నొందినవానిగా పరిగణింపబడును.

6.10

యోగీ యుఞ్శీజత సతతమాత్మానం రహసి స్థితః ।

ఏకాకి యతచిత్తాత్మా నిరాశీరపరిగ్రహః ॥

అనువాదము

యోగియైనవాడు తన దేహమును, మనస్సును, ఆత్మను సర్వదా పరత్త్వముతో సంధాన పరచుటయందే నిమగ్నము చేయవలెను. అతడు ఏకాంత ప్రదేశము నందు ఒంటరిగా నివసించుచు సావధానముగా మనస్సును ఎల్లప్పుడు నియత్రింప వలెను. అతడు కోరికల నుండియు మరియు సమస్తమును కలిగియుండవలెనను భావనల నుండియు విముక్తుడై యుండవలెను.

6.11-12

శుచౌ దేశే ప్రతిష్ఠాప్య స్థిరమాసనమాత్మనః ।
 నాత్యుచ్చితం నాతినీచం చైలా జినకు శోత్తరమ్ ॥
 తత్రైకాగ్రం మనః కృత్వా యతచిత్తేన్ద్రియక్రియః ।
 ఉపవిశ్వాసనే యుఇజ్ఞాద్ యోగమాత్మవిశుద్ధయే ॥

అనువాదము

యోగభ్యాసము కొరకు యోగి ఏకాంత స్థలమున కేగి నేలపై కుశగ్రాసమును పరచి, దానిని లేడిచర్మము మరియు మృదువైన వస్త్రముతో కప్పవలెను. అట్టి ఆసనము అతి ఎత్తుగాను లేదా అతిక్రిందుగాను ఉండక పవిత్రమైన ప్రదేశము నందు ఏర్పరచుకోవలెను. పిదప యోగి దానిపై స్థిరముగా కూర్చుండి తన మనస్సును ఇంద్రియములను మరియు ఇతర కార్యకలాపములను నియంత్రించుచు, ఒకేలక్ష్యము నందు మనస్సును ఏకాగ్రపరచి హృదయ శుద్ధికొరకు యోగము నభ్యసించవలెను.

6.13-14

సమం కాయశిరోగ్రీవం ధారయన్నచలం స్థిరః ।

సంప్రేక్ష్య నాసికాగ్రం స్వం దిశశ్చానవలోకయన్ ॥

ప్రశాంతాత్మా విగాతభీర్భ్రహ్మచారివ్రతే స్థితః ।

మానః సంయమ్య మచ్ఛిత్తో యుక్త ఆసీత మత్పరః ॥

అనువాదము

శరీరమును, మెడను, శిరమును చక్కగా సమముగా(ఋజురేఖలో) నిలిపి దృష్టిని నాసికాగ్రముపై కేంద్రీకరింప వలెను. ఆ విధముగా కలత నొందనటు వంటి నియమిత మనస్సుతో, భయమును వీడి, బ్రహ్మచర్యమును పాటించుచు యోగియైనవాడు నన్నే హృదయము నందు ధ్యానించుచు నన్నే జీవిత పరమ లక్ష్యముగా చేసికొనవలెను.

6.15

యుంజన్నేవం సదాత్మానం యోగీ నియతమానసః ।

శాంతిం నిర్వాణపరమాం మత్స్సంస్థామధిగచ్ఛతి ॥

అనువాదము

ఈ విధముగా నిరంతరము దేహము, మనస్సు, కర్మలను నియంత్రించుచు ధ్యాన యోగియైనవాడు క్రమబద్ధమైన మనస్సు కలవాడై భౌతిక జీవిత స్థితి నుండి విరమించుట ద్వారా భగవద్రాజ్యమును (కృష్ణధామమును) పొందును.

6.16

నాత్యశ్చ తస్తు స్తి న చైకాంతమనశ్చ తః ।
న చాతిస్వప్నశీలస్య జాగ్రతో నైవ చార్జువ ॥

అనువాదము

ఓ అర్జునా! అతిగా భుజించువానికి లేదా అతి తక్కువ భుజించు వానికి, అతిగా నిద్రించు వానికి లేదా తగినంత నిద్రలేనివానికి యోగి యగుటకు అవకాశము లేదు.

6.17

యుక్తాహరవిహరస్య యుక్తచేష్టస్య కర్మసు ।
యుక్తస్వప్నావబోధస్య యోగో భవతి దుఃఖహ ॥

నియమితములైన ఆహారము, అనువాదము నిద్ర, విశ్రాంతి, కర్మములు గలవాడు
యోగాభ్యాసము ద్వారా భౌతిక క్లేశములను శమింప జేసికొనగలడు.

6.18

యదా వినియతం చిత్తమాత్మన్యేవావతిష్ఠతే ।

నిఃస్పృహః సర్వకామేభ్యో యుక్త ఇత్యుచ్యతే తదా ॥

అనువాదము

యోగాభ్యాసము ద్వారా యోగి తన మనోకర్మల నన్నింటిని నియంత్రించి,
భౌతికములైన వాంఛలేమియు లేకుండ ఆధ్యాత్మిక స్థితి యందు
ప్రతిష్ఠితుడైనప్పుడు యోగమునందు స్థిరుడైనట్లుగా చెప్పబడును.

6.19

యథా దీపో నివాతస్థో నేజ్ఞతే సోపమా స్మృతా ।
యోగిన్ యతచిత్తస్య యుంజతో యోగమాత్మనః ॥

అనువాదము

గాలిలేని చోట నున్న దీపము కదలకుండ నిశ్చలముగా నుండునట్లుగా,
నిగ్రహింపబడిన మనస్సుగల యోగి తన పరతత్త్వ ధ్యానమున సదా స్థిరుడై
యుండును.

6.20-23

యాత్రోపరమతే చిత్తం నిరుద్ధం యోగసేవయా ।
 యత్ర చైవాత్మనాత్మానం పశ్యన్నాత్మని తుష్యతి ॥
 సుఖమాత్యన్తికం యత్తద్ బుద్ధిగ్రహ్యమతీన్దియమ్ ।
 వేత్తి యత్ర న చైవాయం స్థితశ్చలతి తత్త్వతః ॥
 యం లబ్ధ్వా చాపరం లాభం మన్యతే నాధికం తతః ।
 యస్మిన్ స్థితో న దుఃఖేన గురుణాపి విచాల్యతే ॥
 తం విద్యాద్దుఃఖసంయోగవియోగం యోగాసంజ్ఞితం ।

అనువాదము

సమాధి యనబడు పరిపూర్ణత్వ స్థితిలో మానవుని మనస్సు సమస్త మానసిక కలాపముల నుండి యోగాభ్యాసము చేత నిరోధింపబడియుండును. శుద్ధమైన మనస్సుతో ఆత్మను వీక్షింపగలుగుట మరియు ఆత్మ యందే ఆనందమును, సుఖమును అనుభవించుట యందును అతనికి గల సమర్థతను బట్టి అట్టి పరిపూర్ణత్వ స్థితిని నిర్ధారింపవచ్చును. అట్టి ఆనందమయ స్థితిలో పవిత్రమైన ఇంద్రియముల ద్వారా అనుభవమునకు వచ్చు అపరిమిత దివ్యానందములో మానవుడు ప్రతిష్ఠితుడైన అతడు సత్యము నుండి వైదొలగాక, దానికి మించిన మరొక అధిక లాభము లేదని భావించును. అట్టి స్థితిలో నిలిచినవాడు గొప్ప కష్టము నందైనను చలింపడు. భౌతిక సంపర్కముచే ఉత్పన్నమగు సమస్త దుఃఖముల నుండి పొందబడు వాస్తవమైన ముక్తి ఇదియే.

6.24

స నిశ్చయేన యోక్తవో యోగో నిర్విణ్ణచేతసా
సంకల్పప్రభవాన్ కామాంస్త్యక్త్వా సర్వానశేషతః
మనసైవేన్ద్రియగ్రామం వినియమ్య సమనత్తః

అనువాదము

స్థిరనిశ్చయము తోడను, విశ్వాసము తోడను యోగమభ్యసించుచు మానవుడు ఆ మార్గము నుండి వైదొలగరాదు. మానసిక కల్పనల నుండి ఉత్పన్నమైన భౌతిక కోరికల నన్నింటిని ఎటువంటి మినహాయింపు లేకుండా త్యజించి, అతడు మనస్సు ద్వారా సర్వేంద్రియములను అన్ని వైపుల నుండి నియంత్రింప వలెను.

6.25

శనైః శనైరుపరమేద్ బుద్ధ్యా దృతిగృహీతయా ।
ఆత్మసంస్థం మనః కృత్వా న కించిదపి చింతయేత్ ॥

అనువాదము

నిశ్చయమైన బుద్ధితో క్రమముగా నెమ్మది నెమ్మదిగా మానవుడు సమాధి స్థితిని పొందవలెను. ఆ విధముగా మనస్సును ఆత్మయందే స్థిరము చేసి అతడు ఇక దేనిని గూర్చియు చింతింపరాదు.

6.26

యతో యతో నిశ్చలతి మనశ్చంచలమస్థిరమ్ ।
తతస్తతో నియమ్యైతదాత్మన్యేవ వశం నయేత్ ॥

అనువాదము

చంచలత్వము మరియు అస్థిరత్వము కారణమున మనస్సు ఎచ్చట
పరిభ్రమించినను మానవుడు దానిని అచటి నుండి తప్పక మరలించి ఆత్మ
వశమునకు గోనిరావలెను.

6.27

ప్రశాంతమనసం హ్యేనం యోగినం సుఖముత్తమమ్ ।

ఉపైతి శాంతరజసం బ్రహ్మభూతమకల్మషమ్ ॥

అనువాదము

నా యందు మనస్సు లగ్నము చేసిన యోగి తప్పక ఆధ్యాత్మికానందపు అత్యున్నత పరిపూర్ణత్వమును పొందును. అతడు రజోగుణమునకు అతీతుడై పరబ్రహ్మముతో తనకు గల గునైక్యమును గుర్తించును. ఈ విధముగా అతడు పూర్వకర్మ ఫలము లన్నింటి నుండి విముక్తుడగును.

6.28

యుంజన్నేవం సదాత్మానం యోగీ విగతకల్మషః ।
సుఖేన బ్రహ్మసంస్పర్శమత్యంతం సుఖమశ్नुతే ॥

అనువాదము

ఆ విధముగా ఆత్మనిగ్రహుడైన యోగి నిరంతరము యోగమభ్యసించుచు సమస్త భౌతిక కల్మషముల నుండి విముక్తుడై భగవానుని దివ్యమైన ప్రేమ యుక్త సేవ యందు అత్యున్నతమైన సౌఖ్యమును పొందును.

6.29

సర్వభూతస్థమాత్మానం సర్వభూతాని చాత్మని ।

ఈక్షతే యోగయుక్తాత్మా సర్వత్ర సమదర్శనః ॥

అనువాదము

నిజమైన యోగి నన్ను సర్వజీవుల యందును మరియు సర్వజీవులను నా యందునుగాంచును. నిజమునకు ఆత్మదర్శియైన అట్టివ్యక్తి దేవాదిదేవుడనైన నన్నే సర్వత్రా గాంచును.

6.30

యో మాం పశ్యతి సర్వత్ర సర్వం చ మయి పశ్యతి ।
తస్యాహం న ప్రణశ్యామి స చ మే న ప్రణశ్యతి ॥

అనువాదము

నన్ను సర్వత్రా వీక్షించువానికి మరియు నా యందు సమస్తమును గాంచువానికి నేను కనబడకపోవుట గాని, నాకు అతడు కనబడకపోవుట గాని జరుగదు.

6.31

సర్వభూతస్థితం యో మాం భజత్యేకత్వమాస్థితః ।
సర్వథా వర్తమానో పి స యోగీ మయి వర్తతే ॥

అనువాదము

నేనును మరియు హృదయస్థుడైన పరమాత్మయు ఒక్కడేనని ఎరిగి పరమాత్మ భజనయందు నియక్తుడైన యోగి అన్ని పరిస్థితుల యందును నా యందే సదా నిలిచియుండును.

6.32

ఆత్మైపమ్యేన సర్వత్ర సమం పశ్యతి యో ర్జున ।
సుఖం వా యది వా దుఃఖం స యోగీ పరమో మతః ॥

అనువాదము

ఓ అర్జునా! ఎవడు తన ఆత్మతో పోల్చుకొని సమస్త జీవులను వాటి సుఖ దుఃఖములందు సమముగా గాంచునో అతడే ఉత్తమ యోగి యనబడును.

6.33

అర్జున ఉవాచ

యో యం యోగస్త్యయా ప్రోక్తః సామ్యేన మధుసూదన ।

ఏతస్యాహం న పశ్యామి చంచలత్వాత్ స్థితిం స్థిరామ్ ॥

అనువాదము

అర్జునుడు పలికెను : ఓ మధుసూదనా! మనస్సు చంచలమును మరియు అస్థిరమును అయియున్నందున నీవు సంగ్రహముగా తెలిపినటువంటి యోగపద్ధతి ఆచరణకు అసాధ్యమైనదిగను మరియు ఆశక్యముగను నాకు తోచుచున్నది.

6.34

చంచలం హి మనః కృష్ణ ప్రమాధి బలవద్దృఢమ్ ।
తస్యాహం నిగ్రహం మన్యే వాయోరివ సుదుష్కరమ్ ॥

అనువాదము

ఓ కృష్ణా! మనస్సు చంచలమును, కలత నొందించు నదియును, దృఢమును, మిక్కిలి బలవత్తరమును అగుటచే దీనిని నిగ్రహించుట వాయువును నిగ్రహించుట కంటెను కష్టతరమని నేను భావించుచున్నాను

6.35

శ్రీభగవానువాచ

అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలమ్ ।

అభ్యాసేన తు కాంతేయ వైరాగ్యేణ చ గ్రహ్యతే ॥

అనువాదము

శ్రీకృష్ణభగవానుడు పలికెను : మహాబాహువులు గల ఓ కున్నీపుత్రా! చంచలమైన మనస్సును నిగ్రహించుట నిస్సందేహముగా మిక్కిలి కష్టమైనను దానిని తగిన అభ్యాసము మరియు వైరాగ్యములచే సాధింపవచ్చును.

6.36

అసంయతాత్మనా యోగో దుష్ప్రాప ఇతి మే మతిః ।
వశ్యాత్మనా తు యతతా శక్యో వాప్తుముపాయతః ॥

అనువాదము

నిగ్రహింపబడని మనస్సు గలవానికి ఆత్మానుభూతి అతికష్టకార్యము. కాని మనోనిగ్రహము కలిగి, తగిన పద్ధతుల ద్వారా యత్నించువానికి జయము తప్పక సిద్ధించును. ఇది నా అభిప్రాయము.

6.37

అర్జున ఉవాచ

ఆయతిః శ్రద్ధయోపేతో యోగాచ్ఛలితమానసః ।

అప్రాప్య యోగసంసిద్ధిం కాం గతిం కృష్ణ గచ్ఛతి ॥

అనువాదము

అర్జునుడు పలికెను : ఓ కృష్ణా! తొలుత ఆత్మానుభూతి మార్గమును శ్రద్ధతో ననుసరించి, పిదప లౌకికభావన కారణముగా దానిని త్యజించి, యోగము నందు పరిపూర్ణత్వమును పొందలేని పిఫలుడైన యోగి గమ్యమేట్టిది?

6.38

కచ్చిన్నోభయవిభ్రష్టశ్చిన్నాబ్రమివ నశ్యతి ।
అప్రతిష్ఠో మహాబాహో విమూఢో బ్రాహ్మణః పథి ॥

అనువాదము

మహానుబాహుడవైన ఓ శ్రీకృష్ణా! ఆధ్యాత్మికమార్గము నుండి వైదొలగిన అట్టి
మానవుడు ఆధ్యాత్మిక జయమును మరియు లౌకిక జయమును రెండింటిని
పొందనివాడై ఎచ్చటను స్థానము లేకుండా వాయువుచే చెదరగొట్టబడిన
మేఘము వలె నశింపడా?

..

6.39

ఏతన్నే సంశయం కృష్ణ ఛేత్తు మర్హస్యశేషతః ।
త్వదన్యః సంశయస్యాస్య ఛేత్తా న హ్యుపపద్యతే ॥

అనువాదము

ఓ కృష్ణా! ఈ నా సందేహమును సంపూర్ణముగా తొలగించుమని నిన్ను ప్రార్థించుచున్నాను. ఈ సందేహమును ఛేదించుటకు నీవు తప్ప ఇతరులెవ్వరును కనబడుటలేదు.

6.40

శ్రీభగవానువాచ

పార్థ నైవేవ నాముత్ర విनाశస్తస్య విద్యతే ।

న హి కళ్యాణకృత్కశ్చిద్ దుర్గతిం తాత గచ్ఛతి ॥

అనువాదము

శ్రీకృష్ణభగవానుడు పలికెను : ఓ పార్థా! శుభకార్యముల యందు నియుక్తుడైన వాడు ఈ లోకమున గాని, ఆధ్యాత్మిక లోకమున గాని వినాశమును పొందడు. మిత్రమా! మంచి చేయువాడెన్నడును చెడుచే పరాజితుడు కాడు.

6.41

ప్రాప్య పుణ్యకృతాం లోకానుషిత్వా శాశ్వతీః సమాః ।
శుచీనాం శ్రీమతాం గేహే యోగభ్రష్టో భిజాయతే ॥

అనువాదము

ఉత్తీర్ణుడు కాని యోగి (యోగభ్రష్టుడు) పుణ్యజీవులు వసించు పుణ్యలోకము లందు
అనేకానేక సంవత్సరములు సుఖముల ననుభవించిన పిదప పవిత్రుల
కుటుంబమున గాని లేదా శ్రీమంతుల గృహమున గాని జన్మించును.

6.42

అథవా యోగినామేవ కులే భవతి ధీమతామ్ ।
ఏతద్ధి దుర్లభతరం లోకే జన్మ యదీదృశమ్ ॥

అనువాదము

లేక (దీర్ఘకాల యోగాభ్యాసము పిమ్మటయు ఉత్తీర్ణుడు కానిచో) అట్టి యోగి గొప్ప జ్ఞానవంతులైన యోగుల కుటుంబమున జన్మించును. కాని ఈ జగత్తులో అట్టి జన్మము నిశ్చయముగా మిక్కిలి అరుదు.

6.43

తత్ర తం బుద్ధిసంయోగం లభతే పౌర్వదేహికమ్ ।
యతతే చ తతో భూయః సంసిద్ధౌ కురునన్తన ॥

అనువాదము

ఓ కురునందనా! అట్టి జన్మను పొందిన పిమ్మట అతడు పూర్వజన్మమునకు
సంబంధించిన ఆధ్యాత్మిక చైతన్యమును పునరుద్ధరించుకొని
పరిపూర్ణవిజయమును సాధించుటకు తిరిగి అధికమైన అభివృద్ధికై
యత్నించును.

6.44

పూర్వాభ్యాసేన తేనైవ హ్రియతే హ్యవశో పి సః ।
జిజ్ఞాసురపి యోగస్య శబ్దబ్రహ్మాతివర్తతే ॥

అనువాదము

పూర్వాభ్యాసముచే పొందిన దివ్యచైతన్యము కారణముగా అతడు కోరకనే అప్రయత్నముగా యోగసిద్ధాంతముల వైపునకు ఆకర్షింపబడును. జిజ్ఞాసువైన అట్టియోగి శాస్త్రములందు తెలుపబడిన కర్మసిద్ధాంతములకు సదా అతీతుడై యుండును.

6.45

ప్రయత్నాద్ యతమానస్తా యోగీ సంశుద్ధకిల్బిషః ।
అనేకజన్మసంసిద్ధస్తతో యాతి పరాం గతిమ్ ॥

అనువాదము

సమస్త కల్మషముల నుండి శుద్ధిపడిన యోగి మరింత అధిక పురోగతి కొరకు శ్రద్ధతో
యత్నించినపుడు బహుజన్మల అభ్యాసముల పిదప పరిపూర్ణత్వమును పొంది,
అంత్యమున పరమగతిని పొందును.

6.46

తపస్విభ్యో ధికో యోగీ జ్ఞానిభ్యో పి మతో ధికః ।
కర్మిభ్యశ్చాధికో యోగీ తస్మాద్యోగీ భవార్జున ॥

అనువాదము

ఓ అర్జునా! యోగి యపస్వి కంటెను, జ్ఞాని కంటెను, కామ్యకర్మలు చేయువాని కంటెను అధికుడు. అందుచే అన్నిపరిస్థితుల యందును నీవు యోగివి కమ్ము.

6.47

యోగినామపి సర్వేషాం మధతేనార్తరాత్మనా ।
శ్రద్ధావాన్ భజతే యో మాం స మే యుక్తతమో మతః ॥

అనువాదము

అత్యంత శ్రద్ధతో నా భావన యందే సదా నిలిచి యుండువాడును, నన్నే తన యందు సదా స్మరించువాడును మరియు నాకు దివ్యమైన ప్రేమయుక్త సేవను ఒనరించువాడును అగు యోగి యోగులందరి కంటెను అత్యంత సన్నిహితముగా నాతో యోగమునందు కూడినట్టివాడై యున్నాడు. యోగులందరిలో అతడే అత్యున్నతుడు. ఇదియే నా అభిప్రాయము.

హారే కృష్ణ